

Sammanfattning

Utskottet behandlar i betänkandet proposition 1999/2000:68 *Vissa skolfrågor* och 29 motionsyrkanden i anslutning till den. Utskottet tillstyrker regeringens förslag på samtliga punkter och föreslår avslag på motionsyrkandena. Detta innebär att bestämmelserna i skollagen om lärlingsutbildning upphävs och att den pågående försöksverksamheten fortsätter, att ämnet hemkunskap i grundskolans timplan får benämningen hem- och konsumentkunskap och att den pågående försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång förlängs.

Utskottet har inte haft något att erinra mot att projektarbetet i gymnasieskolan betygssätts med samma betygssystem som gäller för gymnasieskolans kurser i övrigt.

Reservationer finns från Moderata samlingspartiet, Kristdemokraterna, Folkpartiet, Centerpartiet och Vänsterpartiet.

Propositionen

Regeringen har i proposition 1999/2000:68 *Vissa skolfrågor* föreslagit

1. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100),
2. att riksdagen antar regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång.

Motionerna

Motioner väckta med anledning av propositionen

1999/2000:Ub17 av Beatrice Ask m.fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av en modern gymnasieexamen,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en ny modell för lärlingsutbildning,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av lärlingspeng,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bättre information och stöd till föräldrar med utvecklingsstörda barn inför val av skola.

1999/2000:Ub18 av Ulf Nilsson m.fl. (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av tydliga direktiv för att projektarbetet i gymnasieskolan skall visa prov på vetenskapligt tänkande och ett kritiskt förhållningssätt,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en modern lärlingsutbildning med yrkesexamen,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång permanentas,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att en gymnasieexamen skall vara klart definierad samt internationellt gångbar och jämförbar,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avklarad gymnasieexamen skall vara en förutsättning för att gymnasieutbildning skall ge behörighet till högre studier.

1999/2000:Ub19 av Inga Berggren och Inger René (m) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att ändringen av namnet på ämnet hemkunskap skall uppfattas som en förstärkning av de praktiska momentens betydelse för vinnandet av insikt i konsumentkunskap,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vikten av det praktiska arbetets roll för inläring av matens betydelse för hälsa och välbefinnande och förståelse för sambandet mellan mat och hälsa.

1999/2000:Ub20 av Britt-Marie Danestig m.fl. (v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att projektarbetet inom gymnasieskolan endast skall betygsättas med stegen godkänd eller icke godkänd.

1999/2000:Ub21 av Sofia Jonsson m.fl. (c) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att försöksverksamheten med lärlingsutbildning tidsbegränsas till den 1 juli 2002,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att lärlingsutbildning bör kunna inledas tidigare än då halva gymnasieutbildningen är slutförd,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om frihet att lokalt avtala om ersättning,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång snarast skall permanentas.

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en avstämning mellan gymnasieexamen och kravet på allmän behörighet,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om det olämpliga i att målrelaterade betyg räknas om till kvantitativa jämförelsetal,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den innehållsmässiga balansen mellan teori- och praktikdelen i en gymnasieexamen,

4. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om en sexgradig betygsskala,

5. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av kompetensutveckling för lärarna för att kunna handleda och bedöma projektarbeten,

6. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om ett nytt, permanentat lärlingsprogram inom gymnasieskolan,

7. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om den enskildes rätt att välja ambitionsnivån på sina kärnämnesstudier i lärlingsutbildningen,

8. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om föräldrarnas rätt att välja skolform för sina barn,

9. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att undanröja hindren som omöjliggör en permanentning av försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande.

Motioner väckta under allmänna motionstiden 1999

1999/2000:Ub261 av Maria Larsson m.fl. (kd, m, v) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att besluta om dispens från gällande lag för att genomföra ett försök med i motionen skissad lärlingsutbildning i Småland.

1999/2000:Ub294 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) vari yrkas

20. att riksdagen hos regeringen begär en snabbutredning av införandet av en internationellt jämförbar gymnasieexamen,

21. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att avklarad gymnasieexamen skall vara en förutsättning för högre studier.

1999/2000:Ub311 av Beatrice Ask m.fl. (m) vari yrkas

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om införande av en obligatorisk gymnasieexamen.

Utskottet

I betänkandet behandlas proposition 1999/2000:68 *Vissa skolfrågor* jämte motionsyrkanden samt vissa motionsyrkanden från den allmänna motionstiden hösten 1999.

Regeringen föreslår att bestämmelserna (5 kap. 3 §) i skollagen om lärlingsutbildning upphävs samt aviserar en förlängning av den pågående försöksverksamheten med en ny lärlingsutbildning. Ämnet hemkunskap i grundskolans timplan föreslås få benämningen hem- och konsumentkunskap med anledning av ämnets förändrade karaktär i den reviderade kursplanen. Regeringen föreslår vidare att den pågående försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång förlängs.

Enligt regeringens bedömning skall projektarbetet i gymnasieskolan betygsättas med samma betygssystem som gäller för gymnasieskolans kurser i övrigt. Regeringen anmäler att den återkommer till riksdagen med ett utvecklat förslag om gymnasieexamen i samband med att regeringen mot slutet av innevarande år avser att förelägga riksdagen en proposition om rekryteringen till högskolan.

Gymnasieexamen

Propositionen

Genom riksdagens beslut med anledning av propositionen *Gymnasieskola i utveckling – kvalitet och likvärdighet* (prop. 1997/98:169, bet. 1998/99: UbU3, rskr. 160) har bl.a. en ny programstruktur och en förändrad definition av begreppet gymnasiepoäng införts i gymnasieskolan fr.o.m. den 1 juli 2000. Regeringen föreslog även att en gymnasieexamen skulle införas. Riksdagen ställde sig i princip bakom förslaget men ansåg att frågan om hur en examen skall utformas inte var tillräckligt utredd. Riksdagen begärde att regeringen ytterligare skulle utreda frågan och återkomma till riksdagen med ett utvecklat förslag.

Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2000 (prop. 1999/2000:1) sin avsikt att återkomma till riksdagen i frågan under februari 2000. Regeringen anmäler nu att den i stället avser att återkomma till riksdagen med förslag till gymnasieexamen mot slutet av innevarande år i samband med att regeringen avser att lämna en proposition om rekrytering till högskolan.

Motionerna

Moderaterna anser (mot. 1999/2000:Ub17 yrk. 1 och 1999/2000:Ub311 yrk. 2) att regeringen skyndsamt måste bereda frågan om *utformningen av gymnasieexamen* och återkomma till riksdagen. En gymnasieexamen skall pröva den enskilde elevens kunskaper och färdigheter i former som arbetas fram av gymnasieskolor, högskolor och universitet respektive berörda branscher i samverkan. I beredningen bör ingå att studera jämförbara examenskriterier i andra länder. Examinationen bör bestå av prövning i kärnämnen svenska, engelska och matematik samt huvudkaraktärsämnet och minst ett frivilligt ämne samt ett skriftligt examensarbete (teoretiska inriktningen) respektive ett gesällprov (yrkesförberedande inriktningen).

Även Folkpartiet anser (mot. 1999/2000:Ub18 yrk. 4 och 5 och 1999/2000:Ub294 yrk. 20 och 21) att en snabbutredning bör tillsättas för att utreda vilka moment en gymnasieexamen, som håller internationella mått, skall innehålla. En gymnasieexamen skall vara klart definierad, när det gäller vilka ämnen som skall vara obligatoriska respektive utbytbara. Avklarad gymnasieexamen skall vara en förutsättning för att gymnasieutbildning skall ge behörighet till högre studier.

Enligt Kristdemokraterna (mot. 1999/2000:Ub22) är det rimligt att kraven beträffande gymnasieexamen och kravet på allmän behörighet till högre studier ligger på samma nivå. De pekar på att om den nya gymnasieexamen kommer att ställa krav på att vissa ämnen skall ingå kan resultatet bli att den har högre krav än det som gäller för grundläggande behörighet (yrk. 1). Projektarbetet får inte likställas med den kommande gymnasieexamen. En gymnasieexamen skall bygga på elevernas samlade prestationer, där också den praktiska delen måste få utrymme. Projektarbetet måste kunna utföras som ett praktiskt arbete med tillhörande dokumentation (yrk. 3).

Frågan om *meritvärdering vid antagning till högre utbildning* behandlas i Kristdemokraternas motion 1999/2000:Ub22 (yrk. 2). De anser att det är olämpligt att målrelaterade betyg räknas om till kvantitativa jämförelsetal. I dag söker eleverna till högskolan på en snittpoäng, vilket medför en risk för att eleverna i sitt val av kurser väljer sådana där det är lättare att få bra betyg. Traditionella kunskapsämnen som upplevs som svåra riskerar att prioriteras ned, eftersom man själv väljer vilka 90 % av det totala poängtalet på gymnasieprogrammet som skall räknas. När den nya gymnasieexamen utformas är det viktigt att se över detta problem, heter det i motionen.

Utskottets bedömning

Regeringen redovisar att ett arbete som syftar till att sammanställa underlag och föreslå åtgärder som rör rekryteringen till högskolan pågår inom Utbildningsdepartementet. Inriktningen av arbetet är att öka direktövergången till högskolan, att öka rekryteringsunderlaget till vissa högskoleutbildningar som är särskilt efterfrågade på arbetsmarknaden samt att minska den sociala, etniska, könsbetingade och regionala snedrekryteringen. Det finns enligt utskottets uppfattning starka skäl att överväga förslag till förändringar i tillträdesreglerna för grundläggande högskoleutbildning och *utformningen av en gymnasieexamen* i ett sammanhang. Utskottet delar således regeringens bedömning. Med hänvisning till pågående beredningsarbete inom Utbildningsdepartementet avstyrker utskottet motionerna 1999/2000:Ub17 yrkande 1, 1999/2000:Ub18 yrkandena 4 och 5, 1999/2000:Ub22 yrkandena 1 och 3, 1999/2000:Ub294 yrkandena 20 och 21 och 1999/2000:Ub311 yrkande 2.

Utskottet avstyrker även motion 1999/2000:Ub22 yrkande 2 om *meritvärdering vid antagning till högre utbildning* med hänvisning till pågående beredningsarbete inom Utbildningsdepartementet. Utskottet vill i sammanhanget peka på att ett urvalssystem skall tillgodose många olika intressen samtidigt. Varje förändring av reglerna innebär att någon grupp vinner och någon annan grupp förlorar. Det torde vara svårt att konstruera ett ur alla olika aspekter fullständigt oantastligt system. I proposition Tillträde till

högre utbildning m.m. (prop. 1995/96:184), som ligger till grund för nu gällande tillträdesregler, framhölls vikten av att tillträdessystemet utformas så att det blir tydligt, överblickbart och rättssäkert för enskilda sökanden samtidigt som det skulle underlätta högskolans grannliga arbete med antagning till högre studier. Vidare konstaterades att betyg är det urvalsinstrument som det finns mest erfarenhet av och som synes ha det högsta prognosvärdet. Utskottet vill också påminna om att Skolverkets kvalitetsgranskningsnämnd har regeringens uppdrag att granska betygsättningen i den svenska skolan. Uppdraget skall redovisas senast den 1 september 2000.

Projektarbetet

Propositionen

För de elever som börjar gymnasieskolan efter den 1 juli 2000 ingår ett projektarbete i den poängplan som finns i bilaga 2 till skollagen (1985:1100). Projektarbetet skall omfatta 100 gymnasiepoäng, vilket motsvarar cirka fyra veckors arbete på heltid, och betygsätts med betygen Icke godkänd och Godkänd. Regeringen bedömer nu att projektarbetet bör betygsättas i enlighet med den betygsskala som gäller för kärnämnes- och karaktärsämneskurser, dvs. betygssstegen Icke godkänd, Godkänd, Väl godkänd och Mycket väl godkänd. Enligt regeringen skulle en tvågradig betygsskala kunna upplevas som orättvis för de elever som lägger ned mycket tid på projektarbetet. Ett annat skäl, som regeringen anför, är att det med en tvågradig betygsskala kan finnas en risk att kraven på projektarbetet ställs för högt, vilket kan medföra att flera elever aldrig fullföljer arbetet.

Motionerna

När det gäller *betygsättningen av projektarbetet* avvisar Vänsterpartiet (mot. 1999/2000:Ub20) regeringens argument för införande av en graderad betygsskala. Motionärerna anser att motivationen för att genomföra ett lyckat arbete snarare skulle öka om det var själva innehållet i arbetet som kunde komma i fokus och inte betyget. Projektarbetet skall endast betygsättas med betygen Icke godkänd och Godkänd. Vänsterpartiets utgångspunkt är en betygsfri skola, heter det i motionen.

Innehållet i projektarbetet behandlas i Folkpartiets motion 1999/2000:Ub18 yrkande 1. Det skall finnas tydliga direktiv att projektarbetet i gymnasieskolan skall visa prov på vetenskapligt tänkande och ett kritiskt förhållningssätt. Projektarbetet skall vara en förberedelse för ett självständigt arbete på högskolenivå.

Kristdemokraterna anser (mot. 1999/2000:Ub22 yrk. 5) att *läraryrket bör kompetensutvecklas* för att kunna handleda och bedöma projektarbeten. De betonar vikten av att lärarna får det stöd de behöver för sina bedömningar och den kompetensutveckling som erfordras.

Regeringen bör enligt Kristdemokraterna (mot. 1999/2000:Ub22 yrk. 4) se över *antalet betygsssteg* inom betygssystemet. Betygsskalan borde enligt motionärerna vara sexgradig.

Utskottet har ingen annan uppfattning än regeringen beträffande *betygsättning av projektarbetet*. Projektarbetet bör betygsättas i enlighet med den betygsskala som gäller för kärnämnes- och karaktärsämneskurser, dvs. betygstegen Icke godkänd, Godkänd, Väl godkänd och Mycket väl godkänd. Regeringen pekar i propositionen på att Skolverket den 1 mars 2000 har redovisat ett uppdrag att tillsammans med avnämare för de olika programmen identifiera de kunskaper och kompetenser som är särskilt viktiga att formulera som mål för projektarbetet samt att utarbeta modeller för projektuppgifter och bedömning av projektarbetet. Skolverket har remissbehandlat sitt förslag innan det överlämnades till regeringen. Huvuddelen av de som yttrat sig över förslaget till mål framförde negativa synpunkter på betygsättning av projektarbetet i en tvågradig skala. Utskottet avstyrker motion 1999/2000:Ub20.

Utskottet avstyrker motion 1999/2000:Ub18 yrkande 1 om *innehållet i projektarbetet*. Projektarbetet innebär att eleven skall utföra ett större självständigt arbete inom ett kunskapsområde som ligger inom målet för det program som eleven går på. För projektarbetet skall det finnas nationella mål, som skall fastställas av regeringen (prop. 1997/98:169 s. 57). Skolverket har nyligen redovisat ett uppdrag från regeringen om projektarbetet. Av den nu aktuella propositionen framgår att projektarbetets utformning på program med yrkesämnena för närvarande behandlas även inom den särskilda arbetsgrupp för frågor om skola och arbetsliv som tillsatts inom Utbildningsdepartementet. Vidare framgår att särskilda betygskriterier för projektarbetet kommer att fastställas av Skolverket. Riksdagen bör enligt utskottets uppfattning inte uttala sig om mål och innehåll i projektarbetet.

Utskottet har erfarit att frågan om *kompetensutveckling av lärare* inför införandet av projektarbete i gymnasieskolan för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet avstyrker motion 1999/2000:Ub22 yrkande 5.

Utskottet har tidigare vid ett flertal tillfällen behandlat och avstyrkt förslag i motioner (senast i bet. 1999/2000:UbU15 s. 57) om införande av fler *betygsteg* i betygssystemet. Riksdagen har varje gång avslagit yrkandena. Utskottet finner inte anledning att nu ändra sina tidigare ställningstaganden. Riksdagen bör avslå motion 1999/2000:Ub22 yrkande 4.

Lärlingsutbildning

Propositionen

Genom riksdagens beslut med anledning av den tidigare nämnda propositionen *Gymnasieskola i utveckling* (prop. 1997/98:169, bet. 1998/99:UbU3) infördes bestämmelser i skollagen om en ny lärlingsutbildning. Bestämmelserna gäller fr.o.m. den 1 juli 2000. I samband med beslutet gjorde riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att frågor om lärlingsutbildningens innehåll och struktur borde beredas ytterligare. Utskottet betonade vikten av att den nya lärlingsutbildningen blir flexibel och att erfarenheterna av den pågående försöksverksamheten tas till vara när innehåll och struktur slutligen fastställs.

Regeringen föreslår nu att bestämmelserna i 5 kap. 3 § fjärde stycket skollagen om lärlingsutbildning upphävs. Enligt regeringens bedömning bör försöksverksamheten med lärlingsutbildning förlängas och utvecklas i syfte att samla mer erfarenheter. Den nuvarande försöksverksamheten kan enligt regeringen inte ligga till grund för en reguljär lärlingsutbildning. Regeringen anser att försöksverksamheten bör förlängas till en tidpunkt som är knuten till såväl resultatet av utredningen om gymnasieskolans framtida programutbud som kommande överväganden om den framtida eftergymnasiala yrkesutbildningen.

Motionerna

Enligt Centerpartiet (mot. 1999/2000:Ub21) bör *försöksverksamheten med lärlingsutbildning tidsbegränsas* till den 1 juli 2002. Det är viktigt att regeringen gör en medveten och rejäl satsning för att få i gång försöksverksamheten runt om i landet, heter det i motionen (yrk. 1). Lärlingsutbildning bör kunna inledas tidigare än då halva gymnasieutbildningen är slutförd. Det är angeläget att utbildning på en arbetsplats kan integreras mer med teoretiska studier i skolan. En utgångspunkt bör vara en ökad lokal frihet för inledning av lärlingsmomentet i utbildningen (yrk. 2). Vidare bör ersättning till elever och företag kunna avgöras lokalt genom överenskommelser mellan kommun, företag och elev (yrk. 3).

Moderaterna anser (mot. 1999/2000:Ub17) att *en ny modell för lärlingsutbildning bör införas*. En fungerande lärlingsutbildning måste bygga på en mer likvärdig ställning för skola och företag och mellan teori och praktik för att nödvändig samverkan och integration skall kunna utvecklas. En kommunal gymnasieskola, en friskola, ett företag, en branschorganisation eller ett utbildningsföretag skall kunna vara huvudman. Huvudmannen skall upprätta en utbildningsplan som skall godkännas av Skolverket. Godkänd lärlingsutbildning skall ges offentligt stöd med en lärlingspeng som följer eleven till utbildningens huvudman. Reglerna skall medge frihet beträffande lärlingens status som elev eller anställd. Utbildningen skall avslutas med gesällprov eller motsvarande. Utbildningen skall inte obligatoriskt ge allmän behörighet till högre utbildning (yrk. 2). En lärlingspeng bör införas. Utgångspunkt för Skolverkets fastställande av lärlingspengens storlek bör vara kostnaden för en treårig gymnasieutbildning inom området (yrk. 3).

Även Folkpartiet (mot. 1999/2000:Ub18 yrk. 2) vill se en ny modern, flexibel lärlingsutbildning där skolan och arbetslivet delar på ansvaret. Utbildningen kan förslagsvis vara fyraårig, men den totala tiden kan variera. Företaget/arbetsplatsen bör få ersättning motsvarande kommunens kostnad för yrkesutbildning under motsvarande tid. Lärlingen bör ges ersättning från arbetsplatsen i relation till den insats som görs i produktionen. Utbildningen skall avslutas med gesällprov och leda till yrkesdiplom eller yrkesexamen.

Kristdemokraterna anser (mot. 1999/2000:Ub22) att det inte behövs fler försök, det behövs ett fast och permanent lärlingsprogram. Lärlingsutbildningen skall omfatta mellan två och fyra år beroende på yrkets karaktär och den enskildes önskan att läsa kärnämnen. Skolan skall vara huvudman, även om hälften av tiden, redan från första terminen, tillbringas på praktik. För

utbildning och handledning under det första året skall företaget få ersättning med 3 000–4 000 kr per månad. Eleven skall få ersättning från företaget enligt ”lärlingsavtal” i relation till den insats som görs i produktionen. Utbildningen skall avslutas med gesällprov/yrkesprov (yrk. 6). Den enskilde eleven skall ha rätt att välja ambitionsnivå på sina kärnämnesstudier i lärlingsutbildningen (yrk. 7). Motsvarande modell till lärlingsutbildning föreslås i motion 1999/2000:Ub261 (kd, m, v). Motionärerna anser att en försöksverksamhet med den i motionen skisserade lärlingsutbildningen bör genomföras i Småland.

Utskottets bedömning

Utskottet delar regeringens uppfattning att den nuvarande försöksverksamheten med lärlingsutbildning inte kan ligga till grund för en slutlig utformning av en ny lärlingsutbildning. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag om *upphävande av bestämmelserna i 5 kap. 3 § fjärde stycket om lärlingsutbildning i skollagen*.

Utskottet avstyrker motion 1999/2000:Ub21 yrkandena 1–3 beträffande *tidsbegränsning av försöksverksamheten med lärlingsutbildning m.m.* Utskottet delar i och för sig motionärernas uppfattning om vikten av att en medveten satsning görs för att få i gång en mer omfattande försöksverksamhet. Utskottet förutsätter att de av regeringen i propositionen redovisade åtgärder, t.ex. beträffande framtagandet av ett särskilt nationellt måldokument, kommer att bidra till detta. Utskottet förutsätter även att försöksverksamheten noga följs upp och utvärderas och att regeringen vidtar de åtgärder som bedöms erforderliga för att åstadkomma en flexibel lärlingsutbildning. Utskottet anser inte att det är lämpligt att nu tidsbegränsa försöksverksamheten till den 1 juli 2002. Utskottet finner i likhet med regeringen övervägande skäl tala för att denna försöksverksamhet tidsmässigt kopplas samman med såväl resultatet av utredningen om gymnasieskolans framtida programutbud som överväganden om den framtida eftergymnasiala yrkesutbildningen.

Utskottet avstyrker motionerna 1999/2000:Ub17 yrkandena 2 och 3, 1999/2000:Ub18 yrkande 2, 1999/2000:Ub22 yrkandena 6 och 7 och 1999/2000:Ub261 om *införande av en ny modell för lärlingsutbildning*. Utskottet har tidigare (senast i bet. 1999/2000:UBU1 s. 39) behandlat och avstyrkt motionsyrkanden med förslag liknande de nu aktuella om införande av andra former av lärlingsutbildning, bl.a. att lärlingsutbildningen inte skall ge högskolebehörighet. Utskottet har ingen annan uppfattning nu. Utskottet hänvisar till vad utskottet ovan anfört om fortsatt försöksverksamhet med lärlingsutbildning.

Propositionen

Lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång trädde i kraft den 1 januari 1996 och gäller till utgången av juni 2000 (prop. 1994/95:212, bet. 1995/96:UbU1, rskr. 27). Lagens bestämmelser gäller i stället för vad som föreskrivs i 3 kap. 3 § andra stycket skollagen (1985:1100) och innebär att barn som bedöms inte kunna nå upp till grundskolans kunskapsmål därför att de är utvecklingsstörda inte får tas emot i särskolan utan vårdnadshavarens medgivande. Om vårdnadshavaren inte lämnar sitt medgivande till att barnet tas emot i särskolan, skall skolplikten fullgöras enligt vad som gäller för barn i allmänhet enligt skollagen. Skolverket har haft regeringens uppdrag att kontinuerligt följa och utvärdera tillämpningen av lagen. Skolverket redovisade i juni 1999 sin uppföljning och utvärdering av försöksverksamheten i en slutrapport. Denna utvärdering visar bl.a. att nästan ingen elev uppnår grundskolans mål och att föräldrarna anser att de inte har fått tillräcklig information om lagens möjlighet och om skillnaderna mellan de båda skolformerna vad gäller kunskapsmål, organisation och resurser.

Regeringen föreslår att den pågående försöksverksamheten förlängs till utgången av juni 2005. Skolverket kommer att få ett nytt uppdrag att dels fortsätta och fördjupa följande och utvärdera försöksverksamheten, dels att utvärdera alternativet att vara inskriven i särskolan men integrerad i en klass i grundskolan. Redovisningen av uppdraget bör enligt regeringen ske under våren 2002.

Motionerna

I flera motioner lämnas synpunkter på regeringens förslag om *förlängning av försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång*. Kristdemokraterna betonar i motion 1999/2000:Ub22 att varje förälder, som ytterst ansvarig för sitt barn, skall kunna välja skolform. Barn med utvecklingsstörning skall ha rätt att vistas i samma skolmiljö som andra barn (yrk. 8). Hindren som omöjliggör en permanentning av försöksverksamheten måste omedelbart bli föremål för agerande från regeringens och Skolverkets sida. En permanentning av försöksverksamheten skulle ge det tydliga incitament till åtgärder som krävs (yrk. 9). Enligt Folkpartiet (mot. 1999/2000:Ub18 yrk. 3) är det en självklarhet att föräldrarna skall ha ett stort inflytande över sina barns skolgång. Lagen borde därför permanentas samtidigt som de problem som Skolverket pekat ut givetvis snarast måste utredas och lösas. Försöksverksamheten skall snarast permanentas enligt Centerpartiet (mot. 1999/2000:Ub21 yrk. 4). Det är viktigt att stärka rättigheterna för utvecklingsstörda barn. Regeringen måste snarast komma till rätta med de problem som finns för att sedan permanenta verksamheten, heter det i motionen.

Moderaterna anser (mot. 1999/2000:Ub17 yrk. 4) att *information och stöd till föräldrar med utvecklingsstörda barn inför val av skolform* måste förbätt-

ras. Frågan om val av skolform är komplicerad, och kunskaper om skolformernas mål, organisation och resurser är viktiga vid en helhetsbedömning. Skolverket bör ges i uppdrag att utarbeta riktlinjer och material så att berörda föräldrar på ett tidigt stadium får information till stöd för val inför barnens skolgång.

Utskottets bedömning

Utskottet anser i likhet med regeringen att *försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång bör förlängas* till utgången av juni 2005. Riksdagen bör anta regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av den nu gällande lagen (1995:1249) och avslå motionerna 1999/2000:Ub18 yrkande 3, 1999/2000:Ub21 yrkande 4 och 1999/2000:Ub22 yrkandena 8 och 9. Skolverket har i sin utvärdering pekat på ett antal problem som bör lösas innan lagen kan permanentas. Det gäller viktiga frågor som rätten till stöd för elever som fullgör sin skolplikt i grundskolan samt behovet av anpassningar av grundskolans kursplaner och betygskriterier, eftersom de båda skolformerna har olika kunskapsmål och elever med utvecklingsstörning vanligen inte har förutsättningar att nå grundskolans mål. De problem som Skolverket har redovisat kräver ett omfattande beredningsarbete. Ytterligare beslutsunderlag behöver således tas fram innan ett beslut kan tas om att försöksverksamheten skall övergå i reguljär verksamhet. Utskottet anser det synnerligen angeläget att Skolverket ges ett nytt uppdrag att dels fortsätta och fördjupa följa och utvärdera försöksverksamheten, dels utvärdera alternativet att vara inskriven i särskolan men integrerad i en klass i grundskolan.

Utskottet har ingen annan uppfattning än motionärerna i motion 1999/2000:Ub17 yrkande 4 beträffande vikten av bättre *information till föräldrar med utvecklingsstörda barn inför val av skolform*. Frågan om val av skolform är komplicerad, och kunskaper om skolformernas mål, organisation och resurser är viktiga för föräldrar inför valsituationen. Utskottet förutsätter att föräldrarna framgent får en bättre information, bl.a. mot bakgrund av att det nu finns en utvärdering av den hittills genomförda försöksverksamheten. Utskottet är emellertid inte berett att initiativ till ett särskilt uppdrag beträffande utarbetande av riktlinjer m.m. inför val av skolform. Utskottet avstyrker yrkandet.

Ändring av namnet på ämnet hemkunskap

Propositionen

Regeringen föreslår att ämnet hemkunskap i timplanen för grundskolan i bilaga 3 till skollagen (1985:1100) skall benämnas hem- och konsumentkunskap. Regeringen fastställde den 2 mars 2000 nya kursplaner för alla ämnen i grundskolan. De nya kursplanerna gäller fr.o.m. den 1 juli 2000. Ändringarna i kursplanen för ämnet hemkunskap innebär att ämnet har fått en tydligare inriktning mot konsumentkunskap. Regeringen anser att ämnet också skall ha en benämning som motsvarar denna förändring av ämnets karaktär.

I motion 1999/2000:Ub19 (m) betonas *de praktiska momentens betydelse i ämnet hemkunskap*. Ändringen av namnet på ämnet hemkunskap skall enligt motionärerna uppfattas som en förstärkning av de praktiska momentens betydelse för vinnandet av insikt i konsumentkunskap (yrk. 1). De poängterar vikten av det praktiska arbetets roll för inläring av matens betydelse för hälsa och välbefinnande och förståelse för sambandet mellan mat och hälsa (yrk. 2).

Utskottets bedömning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att *ändra namnet på ämnet hemkunskap till hem- och konsumentkunskap*. Riksdagen bör anta förslaget till lag om ändring av skollagen (1985:1100) såvitt avser bilaga 3.

Utskottet vill i likhet med vad som anförts i motion 1999/2000:Ub19 betona vikten av *de praktiska momentens betydelse inom ämnet hem- och konsumentkunskap*. Det framgår också tydligt av den nyligen fastställda kursplanen i ämnet. Ett av de mål som eleverna skall ha uppnått i slutet av det nionde skolåret är att kunna planera, tillaga, arrangera och värdera måltider med hänsyn till ekonomi, hälsa, miljö och estetiska värden. Ett annat av dessa mål är att känna sina rättigheter som konsument och kunna värdera olika slags information vid utförandet av verksamheter i hushållet.

Kommuner och skolor har ansvar för att de nationella målen nås. Det är också på den lokala nivån som den närmare konkretiseringen av de nationella målen skall göras. Huvudmannen (kommunen) har ett självklart ansvar för att detta sker och ett ansvar för den kommunala uppföljningen och utvärderingen av skolornas resultat. Det ankommer på lärare och elever att gemensamt planera undervisningen för att de nationella målen skall nås. Med hänvisning till vad utskottet anför avstyrks motionen.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till *lag om ändring i skollagen i övrigt* i den mån det inte har behandlats i det föregående. Detta innebär att ändringarna i skollagen skall träda i kraft den 1 juli 2000.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *utformningen av gymnasieexamen*

att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub17 yrkande 1, 1999/2000:Ub18 yrkandena 4 och 5, 1999/2000:Ub22 yrkandena 1 och 3, 1999/2000:Ub294 yrkandena 20 och 21 och 1999/2000:Ub311 yrkande 2,

res. 1 (m, fp) – delvis

res. 2 (kd) – delvis

2. beträffande *meritvärdering vid antagning till högre utbildning*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub22 yrkande 2,

res. 2 (kd) – delvis

3. beträffande *betygsättning av projektarbetet*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub20,

res. 3 (v)

4. beträffande *innehållet i projektarbetet*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub18 yrkande 1,

res. 1 (m, fp) – delvis

5. beträffande *kompetensutveckling av lärare*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub22 yrkande 5,

res. 2 (kd) – delvis

6. beträffande *antalet betygssteg*
att riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub22 yrkande 4,

res. 2 (kd) – delvis

7. beträffande *upphävande av bestämmelserna om lärlingsutbildning*

att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen såvitt avser 5 kap. 3 § fjärde stycket,

8. beträffande *tidsbegränsning av försöksverksamheten med lärlingsutbildning m.m.*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub21 yrkandena 1–3,

res.4 (c)

9. beträffande *införande av en ny modell för lärlingsutbildning*
att riksdagen avslår motionerna 1999/2000:Ub17 yrkandena 2 och 3, 1999/2000:Ub18 yrkande 2, 1999/2000:Ub22 yrkandena 6 och 7 och 1999/2000:Ub261,

res.1 (m, fp) – delvis

res. 2 (kd) – delvis

10. beträffande *förlängning av försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång*

att riksdagen antar regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång och avslår motionerna 1999/2000:Ub18 yrkande 3, 1999/2000:Ub21 yrkande 4 och 1999/2000:Ub22 yrkandena 8 och 9.

res. 5 (kd, c, fp)

11. beträffande *information till föräldrar med utvecklingsstörda barn inför val av skolform*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub17 yrkande 4,

res. 6 (m)

12. beträffande *ändring av namnet på ämnet hemkunskap till hem- och konsumentkunskap*

att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen såvitt avser bilaga 3,

13. beträffande *de praktiska momentens betydelse i ämnet hem- och konsumentkunskap*

att riksdagen avslår motion 1999/2000:Ub19,

14. beträffande *förslaget till lag om ändring i skollagen i övrigt*
att riksdagen antar regeringens förslag i den mån det inte har behandlats under föregående moment.

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

I beslutet har deltagit: Jan Björkman (s), Britt-Marie Danestig (v), Beatrice Ask (m), Inger Lundberg (s), Yvonne Andersson (kd), Majléne Westerlund Panke (s), Tomas Högstöm (m), Tomas Eneroth (s), Lennart Gustavsson (v), Erling Wälivaara (kd), Per Bill (m), Gunnar Goude (mp), Sofia Jonsson (c), Ulf Nilsson (fp), Anders Sjölund (m), Nils-Erik Söderqvist (s) och Agneta Lundberg (s).

Reservationer

1. Utformningen av gymnasieexamen, m.m. (mom. 1, 4 och 9) – m, fp

Beatrice Ask (m), Tomas Högstöm (m), Per Bill (m), Ulf Nilsson (fp) och Anders Sjölund (m) anför:

Enligt vår uppfattning bör regeringen skyndsamt bereda frågan om *utformningen av gymnasieexamen* och snarast återkomma till riksdagen med förslag. En gymnasieexamen skall vara klart definierad och internationellt gångbar och jämförbar. Den skall pröva den enskilde elevens kunskaper och färdigheter i former som arbetas fram tillsammans med högskolor och universitet respektive berörda branscher. Det räcker inte med att kräva enbart ett godkänt projektarbete för att ge morgondagens studenter en gymnasieexamen som håller de kvalitetskrav som vi tror är nödvändiga för framtiden. Vi anser att en avklarad gymnasieexamen skall vara en förutsättning för att gymnasieutbildning skall ge behörighet till högre studier. Vad vi här har anfört bör riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Ub17 yrkande 1, 1999/2000:Ub18 yrkandena 4 och 5, 1999/2000:Ub294 yrkandena 20 och 22 och 1999/2000:Ub311 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

När det gäller *innehållet i projektarbetet* vill vi betona vikten av att det tydligt framgår av målbeskrivningen för projektarbetet i gymnasieskolan att det skall visa prov på vetenskapligt tänkande och ett kritiskt förhållningssätt. Projektarbetet skall vara en förberedelse för ett självständigt arbete på högskolenivå. Riksdagen bör bifalla motion 1999/2000:Ub18 yrkande 1.

Vi anser att *en ny modell för lärlingsutbildning måste införas*. Det svenska skolsystemet behöver en helt ny lärlingsutbildning. En sådan utbildning går inte att utveckla inom ramen för de nuvarande gymnasieprogrammen. Det krävs ett ömsesidigt intresse från skola och företag om lärlingsutbildning skall komma till stånd. Reglerna måste medge flexibilitet och mångfald när det gäller formerna för utbildningen. En fungerande lärlingsutbildning måste bygga på en mer likvärdig ställning mellan skola och företag, teori och praktik för att nödvändig samverkan och integration skall kunna utvecklas. En ny

modell förutsätter att de ekonomiska villkoren för skolor och företag är rimliga. Utbildningen bör utformas tillsammans med företag och branscher. Den praktiska utbildningen på arbetsplatsen skall kombineras med studier i de ämnen som efterfrågas inom yrkesområdet. Förslagsvis kan den vara fyraårig men den totala tiden kan variera. Lärlingsutbildningen skall inte obligatoriskt leda till högskolebehörighet. Företagen bör få ersättning, "lärlingspeng", för sin del av utbildningen. Lärlingen bör ges ersättning av arbetsplatsen i relation till den insats som görs i produktionen. Utbildningen skall avslutas med gesällprov eller motsvarande. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag till en ny modell för lärlingsutbildning i enlighet med vad vi nu har förordat. Riksdagen bör bifalla motionerna 1999/2000:Ub17 yrkandena 2 och 3 och 1999/2000:Ub18 yrkande 2.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att utskottet under momenten 1, 4 och 9 bort hemställa

1. beträffande *utformningen av gymnasieexamen*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Ub17 yrkande 1, 1999/2000:Ub18 yrkandena 4 och 5, 1999/2000:Ub294 yrkandena 20 och 21 och 1999/2000:Ub311 yrkande 2 och med avslag på motion 1999/2000:Ub22 yrkandena 1 och 3 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

4. beträffande *innehållet i projektarbetet*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub18 yrkande 1 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

9. beträffande *införande av en ny modell för lärlingsutbildning*

att riksdagen med bifall till motionerna 1999/2000:Ub17 yrkandena 2 och 3 och 1999/2000:Ub18 yrkande 2 och med avslag på motionerna 1999/2000:Ub22 yrkandena 6 och 7 och 1999/2000:Ub261 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

2. Utformningen av gymnasieexamen, m.m. (mom. 1, 2, 5, 6 och 9) – kd

Yvonne Andersson (kd) och Erling Wälivaara (kd) anför:

När det gäller *utformningen av gymnasieexamen* vill vi betona vikten av en avstämning mellan gymnasieexamen och det nuvarande kravet på allmän behörighet. Om den nya gymnasieexamen kommer att ställa krav på att vissa ämnen skall ingå kan resultatet bli att den har högre krav än det som gäller för grundläggande behörighet. Det rimliga vore att kraven låg på samma nivå. Projektarbetet får inte likställas med den kommande gymnasieexamen. En gymnasieexamen skall bygga på elevernas samlade prestationer, där också den praktiska delen måste få utrymme. Projektarbetet måste kunna utföras som ett praktiskt arbete med tillhörande dokumentation. Riksdagen bör bifalla motion 1999/2000:Ub22 yrkandena 1 och 3.

Vi anser att det är viktigt att se över systemet för *meritvärdering vid antagning till högre utbildning* i samband med att den nya gymnasieexamen utformas. Det är olämpligt att målrelaterade betyg räknas om till kvantitativa

jämförelsetal. I dag söker eleverna till högskolan på en snittpoäng, vilket medför en risk för att eleverna i sina val av kurser väljer sådana där det är lättare att få bra betyg. Traditionella kunskapsämnen som upplevs som svåra prioriteras ned eftersom eleven själv väljer vilka 90 % av det totala poängantalet på gymnasieprogrammet som skall räknas. Riksdagen bör bifalla motion 1999/2000:Ub22 yrkande 2.

Det är mycket viktigt att *lärarna får kompetensutveckling* för att kunna handleda och bedöma projektarbeten. Regeringen bör därför ta initiativ till en särskild insats för kompetensutveckling av lärarna inför införandet av projektarbete i gymnasieskolan. Riksdagen bör bifalla motion 1999/2000:Ub22 yrkande 5.

Vi kristdemokrater stödjer regeringens förslag att projektarbetet skall betygsättas med samma betygsskala som andra kurser i gymnasieskolan. Vi anser dock att *antalet betygsssteg* inom betygssystemet bör utökas. Betygsskalan borde vara sexgradig. Det nuvarande systemet innehåller alltför få betygsssteg för att betraktas som rättvist. Regeringen bör se över antalet nivåer i betygssystemet och återkomma till riksdagen med förslag. Riksdagen bör bifalla vår motion 1999/2000:Ub22 yrkande 4.

Vi vill införa *en ny modell för lärlingsutbildning* – ett nytt permanent lärlingsprogram i gymnasieskolan. Lärlingsutbildningen skall kunna omfatta mellan två och fyra år beroende på yrkets karaktär och den enskilde elevens önskan att läsa kärnämnen. Vi vill särskilt betona att den enskilde eleven skall ha rätt att välja ambitionsnivån på sina kärnämnesstudier. Utbildningen skall knytas nära det lokala näringslivet. Skolan skall vara huvudman, även om hälften av tiden, redan från den första terminen, tillbringas på praktik. För utbildning och handledning under det första året skall företaget få ersättning med 3 000–4 000 kr i månaden. Eleven skall få ersättning enligt "lärlingsavtal" i relation till insats som görs i produktionen. Utbildningen skall kvalitetssäkras, gärna med yrkesexamen efter branschens önskemål. Utbildningen skall avslutas med gesällprov/yrkesprov. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med förslag till ett fast och permanent lärlingsprogram i gymnasieskolan. Riksdagen bör bifalla vår motion 1999/2000:Ub22 yrkandena 6 och 7.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att utskottet under momenten 1, 2, 5, 6 och 9 bort hemställa

1. beträffande *utformningen av gymnasieexamen*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub22 yrkandena 1 och 3 och med avslag på motionerna 1999/2000:Ub17 yrkande 1, 1999/2000:Ub18 yrkandena 4 och 5, 1999/2000:Ub294 yrkandena 20 och 21 och 1999/2000:Ub311 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

2. beträffande *meritvärdering vid antagning till högre utbildning*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub22 yrkande 2 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

5. beträffande *kompetensutveckling av lärare*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub22 yrkande 5 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

6. beträffande *antalet betygssteg*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub22 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,
9. beträffande *införande av en ny modell för lärlingsutbildning*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub22 yrkandena 6 och 7 och med avslag på motionerna 1999/2000:Ub17 yrkandena 2 och 3, 1999/2000:Ub18 yrkande 2 och 1999/2000:Ub261 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

3. Betygsättning av projektarbetet (mom. 3) – v

Britt-Marie Danestig (v) och Lennart Gustavsson (v) anför:

Vänsterpartiets utgångspunkt är en betygsfri skola. Eftersom kunskap inte kan mätas på ett objektivt och rättvist sätt faller grundvalarna för alla former av betygssystem. Betyg bidrar till konkurrensen i samhället och därmed följer även utslagning. Vi avvisar bestämt de argument som regeringen anför för en graderad betygsskala på projektarbetet, eftersom vi menar att de ger uttryck för en förlegad kunskapssyn. Den kunskap och de färdigheter som anges i skolans mål underordnas en kortsiktig inlärningsprocess. Enligt vår uppfattning skulle motivationen för att genomföra ett lyckat arbete snarare öka om det var själva innehållet i arbetet som kunde komma i fokus och inte betyget.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att utskottet under moment 3 bort hemställa

3. beträffande *betygsättning av projektarbetet*
att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub20 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

4. Tidsbegränsning av försöksverksamheten med lärlingsutbildningen m.m. (mom. 8) – c

Sofia Jonsson (c) anför:

Regeringen föreslår en förlängning av försöksverksamheten med lärlingsutbildning, dock inte hur länge. Centerpartiet anser att försöksverksamheten bör tidsbegränsas till den 1 juli 2002. Det är viktigt att regeringen nu gör en medveten och rejäl satsning för att få i gång försöksverksamheten runtom i landet. Lärlingsutbildning bör kunna inledas tidigare än då halva gymnasieutbildningen är slutförd. Det är angeläget att utbildning på en arbetsplats kan integreras med mer teoretiska studier i skolan. En utgångspunkt bör vara en ökad lokal frihet att bestämma tidpunkten för inledning av lärlingsmomentet i lärlingsutbildningen. Frihet att anpassa utbildningen efter elevens förutsättningar och frihet att lokalt avtala om ersättning till företag och elever utgör viktiga steg mot en mer flexibel lärlingsutbildning. Riksdagen bör bifalla motion 1999/2000:Ub21 yrkandena 1–3.

Mot bakgrund av det anförda anser jag att utskottet under moment 8 bort hemställa

1999/2000:UbU16

8. *beträffande tidsbegränsning av försöksverksamheten med lärlingsutbildning m.m.*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub21 yrkandena 1–3 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

5. Förlängning av försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång (mom. 10) – kd, c, fp

Yvonne Andersson (kd), Erling Wälivaara (kd), Sofia Jonsson (c) och Ulf Nilsson (fp) anför:

Det är för oss självklart att föräldrarna skall ha inflytande över sina barns skolgång. Det är mycket viktigt att stärka rättigheterna för utvecklingsstörda barn. De skall ha rätt att vistas i samma skolmiljö som andra barn. Lagen om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång borde därför permanentas samtidigt som de problem som Skolverket pekat på givetvis snarast måste lösas. Vi vill betona att hindren som omöjliggör en permanentning av försöksverksamheten snarast måste undanröjas. Regeringen bör därför vidta de åtgärder som erfordras och snarast återkomma till riksdagen med ett förslag om permanentning av försöksverksamheten. Vi förutsätter att regeringen återkommer med ett sådant förslag under det närmaste året. Riksdagen bör – i avvaktan på ett sådant förslag – förlänga lagen om försöksverksamhet. Riksdagen bör vidare bifalla motionerna 1999/2000:Ub18 yrkande 3, 1999/2000:Ub21 yrkande 4 och 1999/2000:Ub22 yrkandena 8 och 9.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att utskottet under moment 10 bort hemställa

10. *beträffande förlängning av försöksverksamheten med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång*

att riksdagen dels antar regeringens förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång, dels med bifall till motionerna 1999/2000:Ub18 yrkande 3, 1999/2000:Ub21 yrkande 4 och 1999/2000:Ub22 yrkandena 8 och 9 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

6. Information till föräldrar med utvecklingsstörda barn inför val av skolform (mom. 11) – m

Beatrice Ask (m), Tomas Högström (m), Per Bill (m) och Anders Sjölund (m) anför:

Enligt vår uppfattning är det mycket angeläget att föräldrar med utvecklingsstörda barn inför val av skolform får bättre information. Frågan om val av skolform är komplicerad, och kunskaper om skolformernas mål, organisation

och resurser är viktiga vid en helhetsbedömning. Skolverket bör därför ges i uppdrag att utarbeta riktlinjer och material så att berörda föräldrar på ett tidigt stadium får information till stöd för val inför barnens skolgång. Detta bör ingå i det uppföljningsuppdrag som regeringen avser att ge Skolverket. Riksdagen bör bifalla motion 1999/2000:Ub17 yrkande 4.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att utskottet under moment 11 bort hemställa

11. *beträffande information till föräldrar med utvecklingsstörda barn inför val av skolform*

att riksdagen med bifall till motion 1999/2000:Ub17 yrkande 4 som sin mening ger regeringen till känna vad som ovan anförts,

Förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång

1999/2000:UbU16
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklingsstörda barns skolgång, som gäller till utgången av juni 2000, skall fortsätta att gälla till och med utgången av juni 2005.

Sammanfattning.....	1
Propositionen.....	1
Motionerna	1
Utskottet	3
Propositionen i korthet.....	4
Gymnasieexamen.....	4
Propositionen.....	4
Motionerna	4
Utskottets bedömning.....	5
Projektarbetet.....	6
Propositionen.....	6
Motionerna	6
Utskottets bedömning.....	7
Lärlingsutbildning.....	7
Propositionen.....	7
Motionerna	8
Utskottets bedömning.....	9
Försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklings- störda barns skolgång.....	10
Propositionen.....	10
Motionerna	10
Utskottets bedömning.....	11
Ändring av namnet på ämnet hemkunskap	11
Propositionen.....	11
Motionen	12
Utskottets bedömning.....	12
Hemställan	12
Reservationer.....	14
1. Utformningen av gymnasieexamen, m.m. (mom. 1, 4 och 9) – m, fp.....	14
2. Utformningen av gymnasieexamen, m.m. (mom. 1, 2, 5, 6 och 9) – kd.....	15
3. Betygsättning av projektarbetet (mom. 3) – v.....	17
4. Tidsbegränsning av försöksverksamheten med lärlingsutbild- ningen m.m. (mom. 8) – c.....	17
5. Förlängning av försöksverksamheten med ökat föräldra- inflytande över utvecklingsstörda barns skolgång (mom. 10) – kd, c, fp.....	18
6. Information till föräldrar med utvecklingsstörda barn inför val av skolform (mom. 11) – m	18
Bilagor	
1. Förslag till lag om ändring i skollagen (1985:1100)	20
2. Förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen (1995:1249) om försöksverksamhet med ökat föräldrainflytande över utvecklings- störda barns skolgång.....	23